స్వేచ్ఛ

తల్లి గర్భవాసంనుంచి బయటకి వచ్చిననాటి సంబంధబాంధవ్యాలు ఇరవై సంవత్సరాల జీవితం గడిపేటప్పటికి ఎట్లా మారిపోతై! ఒకప్పుడు ఎంతదగ్గిరిగా ఉండినవాళ్లు నాకిప్పుడు యెంతదూరపుమనుష్యులైనా జీవితముతో సంబంధము లేకుండా పోయినారు; నా సొంతతల్లి, నా సొంత అన్నలు — నన్నిప్పుడు తలవటానికి యిష్టపడరు; నా పేరు చెవినిపడితే బాధపడతారు. నా కష్టసుఖాలకూ వారి కష్టసుఖాలకూమధ్య పెద్ద అగాధం.

"ఒక తుచ్ఛమైన ప్రేమకోసం అందరి ప్రేమలూ మంటకలిపావు!" అని రాస్తాడే మా పెద్ద అన్నగారు - నిజమైన ప్రేమమాత్రం సహించలేనట్టు! నాకు శేషాచలంమీద ప్రేమ ఉందనుకున్నా, ఆ ప్రేమకూ మా అన్నగారికి నామీద ఉండే ప్రేమకూ వైషమ్యం ఏమిటో! నేను శేషాచలాన్ని ప్రేమించలేదింతకూ; నేను ప్రేమకోసం తహతహలాడలేదు — స్వేచ్ఛకోసం తహతహలాడానుకాని.

నేనంత కళ్లు తెరవని పసిగుడ్డునుకాను. ఈ శేషాచలం వ్యామోహం శాశ్వతంకాదు. ఇతను ఈ వేళ కాకపోతే రేపైనా పశ్చాత్తాపపడి నన్ను విడిచిపెట్టి తన దారి తను చూచుకునేవాడే! నా భారం అతనిమీద ఏమాత్రమూ వెయ్యబోవటంలేదు; నేను అతనికి భారమైనానని తోచిన మరుక్షణం అతన్ని వదిలేస్తాను. కాని నన్ను నరకంలోనుంచి బయటికి తీసుకురావటానికి సాహసించినందుకు అతనికి నేనెన్నటికైనా కృతజ్ఞురాలినే. పాపం, అతను నా శరీరం తప్ప ఏమపేక్షించాడు? ఆఖరుకు నా మనస్సు కోరటంకూడా చాతకాదతనికి. లోకం నన్ను నీతిపరురాలనుకోగలందుకు నేను నా తుచ్ఛశరీరాన్ని దాచుకునేదా?

ఒకప్పుడు నా శరీరాన్ని నేను ఘనంగా చూచుకోగలిగాను. దాన్ని నేనెన్నడూ చూసియెరగని దివ్యపురుషుడికి నివేదన చేసుకున్నాను

కూడాను. భగవంతుడికి నివేదన అయిన అన్నం తను పవిత్రమైనట్టు భావించుకుంటుందో లేదో నే నెరగను. నా శరీరం దివ్యపురుషుడికి నివేదన అయి గర్వించింది. ఆఖరుకు అదంతా ఒక వెర్రికలగా పరిణమించింది. ఒక పశుతుల్యుడు నా భర్త అనే పేరుపెట్టుకుని వచ్చి నా శరీరంమీద తన కున్న తుచ్ఛమైన హక్కులు అమిత నీచమైన పద్ధతిలో వినియోగపరిచాడు.

ఒకవేళ నే కలగన్న దివ్యపురుషులు ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేరేమో! నాలో స్త్రీత్వమూ, ఇంద్రియవాంఛా ఉండదగినంతగా లేవేమో, (ఈ మాట వింటే మా అన్నలు నిర్ఘాంత పోతారు కామాలు) ఇతర స్త్రీ లంతా ఏ అనుభవానికి పరవశు లవుతున్నారో ఆ అనుభవమే నాకు అసహ్యకరంగా ఉందేమో! నేను చెప్పలేను. నా స్వేచ్ఛ పోయినతర్వాత నేను ఏ సుఖం అనుభవించలేను. నే నేం చెయ్యను? నన్ను భగవంతు డిట్లా సృష్టించాడు. నేను కలగన్న దివ్యపురుషుడు నా స్వేచ్ఛను గౌర వించాడు. అతనివల్ల సుఖం పొందకుండా ఉండేటందుకు మానసిక సుఖం పొందానేమో. నా భర్త నా స్వేచ్ఛను పాటించలేదు. ఆయనతో సుఖం పొందకుండా ఉండేటందుకు నాకు హక్కులేదు. నా తత్వాని కది సరిపడలేదు — నేను ఆడదాన్ని కాననుకున్నా సరే. ఎవరైనా బలవంతాన పంచదార నా నోట్లో కుక్కితే అది ఆ సమయాన విషతుల్యంగా ఉండి ఆచేదు నోరుకడుక్కుంటేకానిపోదు;ఆ పంచదార ఉమియకుండాఉండలేను.

నేను నా భర్తదగ్గిర సుఖం చాలక శేషాచలంతో లేచివచ్చా నని తిడు తున్నారు. శేషాచలంతో లేచివచ్చినందుకు నేను కష్టాలపా లవుతా నని కాదు వాళ్ళ దిగులు; ఎక్కువ సుఖపడుతున్నా నని. మా అమ్మమ్మ యెప్పుడూ అంటూ ఉండేది "నాజూకు మరిగి కళ్ళకు కాటిక పెట్టుకోదు, మాదిగముండ!" అని. కళ్ళకు కాటిక పెట్టుకోకపోవటం నాజూ కయ్యేట ట్టయితే బలవంతాన మోటపని చెయ్యటం దేనికి?" అని అడిగితే, నే నేమిటో కాటికను దూషించినట్టు, 'కళ్ళకు కాటిక పెట్టుకుంటే ఎంత

అందంగా ఉంటుందీ?' అని మళ్ళీ తానే అనేది. కొంచెం హెచుతగ్గుగా మా వాళ్ళందరిదీ ఒకటేరకం తర్కం.

ఈ నెలరోజులలోనూ నాకు చాలా ఉత్తరాలు వచ్చినై. నేను కాపరానికి వెళ్ళింది లగాయతు ఈ క్షణంవరకూ నేను జీవించే ఉన్నానో లేదోకూడా విచారించని దూరపు బంధువులుకూడా పోస్టుఖర్చులు పెట్టుకుని ఉత్తరాలు రాశారు. నా ముక్కు చిట్టిముక్కని నా యెదుట అనడానికి కూడా ధైర్యంలేని వారందరికీ నన్నింతంతమాట లనటానికి ధైర్యం ఎట్లా కలిగిందో నాకాశ్చర్యంగా ఉంది. నేను చేసిన పని నా మనస్సును తప్ప అందరి మనస్సులను ఇంతగా కలవరపెట్టి వారిని ఇంత అసహ్యకరమైన రాతలు రాయటానికి పాల్పడ చెయ్యటం విశేషమైన సంగతే. వాళ్ళను పశువులకంటే హీనంగా చెయ్యగలిగాను నేను.

అందులో ఒక ముసలాయన "కామోద్రేకమూ, యౌవనమదమూ" అనేమాటలు తనివితీర వాడాడు. నాలో ఇంత కామోద్రేకం ఉందని తెలిసినతరువాత ఆయన దృష్టిలో నేను కొత్తదాన్ని అయిఉంటాను. ఆయనకు తెలియకుండానే ఆయనకు నామీద కొత్తఅభిమానం కలిగిందని నా నమ్మకం. కాని ఉత్తరంలోమట్టుకు నన్ను బాగా తిట్టి నామీద కలిగిన రహస్యోద్రేకాన్ని కొంతవరకు ఉపశమించుకున్నాడు.

చాలామంది నేను తమ పరువు తీసేసినందుకు నన్ను దూషించారు. వారి పరువుప్రతిష్టలకోసమే నేను భువిలో అవతరించా ననే భ్రమ వారికెందుకు కలిగిందో నేను యేమాత్రమూ ఊహించలేకుండా ఉన్నాను. నాకు వారి పరువు తీసే శక్తిసామర్థ్యా లున్నవని ఏమాత్రం తెలిసినా అందులో కొందరికోసమైనా ఈ పని ఎన్నడో చేసిఉందును.

మొత్తంమీద నాకు ఎంత దగ్గిరబంధువులై తే నన్ను అంత అధికంగా తూలనాడారు. దగ్గిర చుట్టరికాలు యిందుకైనా పనికివచ్చినై. మా అన్నలు రాసింది, మరీ బాగుంది. ఇకమీదట నాకూ తమకూ ఎటువంటి

సంబంధమూ లేదట, నాగతి ఏమైనా వారికి పట్టదట, నేనిక వారి చెల్లెల్ని కానట, వారు నా కన్నలు కారట. ఇకముందు నేను పడబొయ్యే పాట్లు కుక్కలూ, నక్కలూ పడవట.

నన్ను యేదోవిధంగా వదిలించుకుని ఒక అయ్యచేతిలో పెట్టటానికి నా అన్నలు ఎంత ఆరాటపడ్డదీ నేను మరవలేను. నా భర్తకు ఎంత కట్నం ఇవ్వాలి – అనగా నేను ఎటువంటి భర్తతో కాపరం చెయ్యాలో నా అన్నలు నిర్ధారణ చేశారు. ఆ నిర్ధారణ ఎంత నిశ్చింతగా చేశారో నా కింకా జ్ఞాపకం ఉంది. నాకు విచారించిన రెండు సంబంధాలు కట్నంలో తేడా వచ్చింది. నాకూ, నన్ను పెళ్ళిచేసుకోవటానికి అంగీకరించిన మరో కుర్రవాడికీ మధ్య అయిదువందల రూపాయలు అడ్డం వచ్చినై. అయిదు వందల రూపాయలకూ నా అదృష్టానికీ పోరాటం వచ్చింది. నా అదృష్టం ఓడిపోయింది. అతను ఇప్పుడు ప్రసిద్ధుడు; అతనికి దేశ మంతటా కీర్తి వచ్చింది. కాని అందులో నా కేమీ భాగంలేదు !

నేను కాపరానికి వెళ్ళిన తర్వాత నా అన్నలకూ నాకూ ఏమి బాంధవ్యం మిగిలిందో నా కర్థం కాలేదు. వాళ్లు వాళ్ళవాళ్ళ మామగార్లనూ, భార్యల మేనమామ కూతుళ్ళనూ నాకంటె ఎక్కువగా చూసుకున్నారు. వారి భార్యల దగ్గిర చుట్టా లంతా తరుచు వస్తూపోతూ ఉండేవారు. ఎటు వచ్చీ చుట్టపుచూపు నాదే అయింది. నా కెప్పుడైనా తలనొప్పి వస్తే మా అన్నలుగాని, వదినెలుగాని ఆదుకున్నట్టు నా కెక్కడా స్ఫురణకు రావడంలేదు. నేను పడబొయ్యే పాట్లు కుక్కలూ, నక్కలూ పడ వని మా అన్నగార్లనుకుంటే, అందుకు వాళ్లు నన్ను చూచి జాలిపడినంతవరకూ, అది వాళ్ళ కోరికేగాని మరొకటి కాదని నేను భావిస్తాను. ఒకవేళ ఈ జీవితంలో నేను సుఖపడటమే జరిగితే వాళ్ళ హృదయాలు ఎంత ఖేదిస్తవో!

అన్నిటికన్నా ఆఖరుకు వచ్చింది మా మరిది సత్యం ఉత్తరం. అసలు మా అత్తవారి తరపున నాకు వచ్చిన ఉత్తరం అది ఒకటే. నాకు వచ్చే

ఉత్తరాలు ఎట్లాఉండేదీ బాగా అనుభవంకావటంవల్ల తిట్టుకుంటూ కవరు చించి ఆ ఉత్తరం బయటికి తీశాను. సత్యం దస్తూరి నేను గుర్తించలేదు.

సత్యం రాసిన నాలుగు ముక్కలూ చదువుకుంటే నా గుండె నీరయి పోయింది. ఎంత చక్కగా రాశాడు సత్యం! నాకోసం పాపం, ఆ కుర్ర వాడు తన మానవత్వం విసర్జించి దేవత్వం పొందాడేమో అనుకుంటాను. నా అంధకారమయ జీవితానికి ఉత్తరం చల్లని చంద్రకిరణం — నా కొక అపూర్వ సంఘటన. ఒక జీవితాన్ని పవిత్రం చెయ్యటానికి అటువంటి సంఘటనలు నాలుగు చాలవా? మిగిలిన దంతా నిస్సారమైన చెత్త. నే నిక జీవితంలో ఏమీ కోరను; అటువంటి సంఘటనల కోసమే జీవించి ఉంటాను. బాధ అనుభవిస్తే ఆనందంవల్ల కలిగే బాధే అనుభవించాలి. సత్యం ఉత్తరంవల్ల నాకు కలిగిన ఆనందంలో ఎంత తీవ్రమైనబాధ ఉంది!

"వదినా, ఇంతకాలమూ నీవంటి ఆడది లేదని నమ్ముతూ వచ్చాను. ఇప్పు డా నమ్మకం మార్చుకోబోను. కాని అదివరకు లేచిపొయ్యేవాళ్ళను చాలా అగౌరవంతో చూసేవాణ్ణి. ఇకముందు అటువంటి తుచ్ఛమైన పని చెయ్యను. వెనక మా ఇంటిపక్కవా రమ్మాయి లేచిపోయినందుకు నా మనసులో ఆమెను గురించి అనరాని మాట లనుకున్నాను. ఇవాళ అవన్నీ నాకు జ్ఞాపకం వచ్చి ఆ మాటలు నిన్నే అంటే ఎంత బాధ కలుగుతుందో అంత బాధ కలుగుతున్నది.

"నీ కీ ప్రపంచంలో ఎవరూ లేరని తోచినప్పుడు నన్ను మరిచిపోకు — నీ మరిది, సత్యం," అని రాశాడు సత్యం.

ఈ ఉత్తరానికి సమాధానం రాయక తప్పదు. పైగా నేను సత్యానికి ద్రోహం చేశాను. నేను మా అత్తవారి యింటినుంచి శేషాచలంతో లేచి వచ్చేటప్పుడు నా అంతరాత్మను యెవరూ బాధించలేదుగాని సత్యం బాధించాడు. ఆ అబ్బాయి సదభిప్రాయంకోసం నేను నిర్బంధంనించి బయటపడడానికి చాలా సంశయించాను. నా దృఢసంకల్పానికి అడ్డం

వస్తున్నందుకు అతన్ని చాలా తిట్టుకున్నాను. నేనీ పని చెయ్యటంలో చేసిన ఒక త్యాగమూ సత్యమే.

అత నిట్లా రాస్తా డని నా కెట్లా తెలుస్తుంది? నా జీవితానికి స్నేహితుడూ, కొడుకూ, భర్తా సత్యం ఒకడే. అతని కోసమే నేను ఏ బాధ అయినా సంతోషంతో పడ్డాను. అతని ఒక్కడి శాసనమే నేను ఇష్టపడి పాటించాను. ఎందుకంటే అతని హృదయంలో నాకన్న దగ్గిర మనిషి లేదు. నా అహంకారాన్ని ఆ కుర్రవా డెంత తృప్తిపరిచాడు! నన్ను తన తల్లికన్న ఎక్కువ గౌరవంగానూ, ప్రేమగానూ చూశాడు. తల్లిదగ్గిర తీసికోని చనువు నా దగ్గిర తీసుకున్నాడు. తనకష్టం, నా కష్టం ఎక్కువగా చూసేవాడు. చిన్నతనంచేత అతను నన్ను స్వల్పవిషయాలలో బాధ పెడితే, నిర్బంధిస్తే నే నెందుకు సహించలేక పోతానూ? నా బిడ్డ నన్ను అంతకంటె ఎక్కువగా చూస్తాడా? నా సొంతకొడు కైనా నన్ను పని పెట్టుకొని బాధిస్తే నేను క్షమించిఉండను.

అవును, నాకు సత్యమే భర్తకూడాను. అతను యెక్కడికన్నా వెళ్ళి రాగానే నాకు యిల్లు నిండినట్టుండేది. అతని మనస్సు ఎంత సున్నితంగా సుఖపడేదీ, కష్టపడేదీ నాకు అర్థమయ్యేది. అతను న న్నెన్నడూ చుల కనగా చూడలేదు; నా భర్తమాదిరిగా నన్ను "ఏమే" అని పిలవలేదు. అతన్ని నేను ఏమండీ అని పిలవ నవసరం కలగలేదు. అతను వస్తే నేను లేచి నుంచోలేదు. వేసవికాలంలో అందరూ హాయిగా బైట పడు కుంటూంటే నరకకూపమైన పడకగదిలో, ఆ ఉక్కలో తనతోకూడా పడుకోమని అత నెన్నడూ నన్ను నిర్బంధించలేదు. నేను ఊరికే ఉండి పోయినా నని అతను నా కెన్నడూ పనులు చెప్పలేదు. నన్ను గాఢనిద్రలో నుంచి తన కర్కూర్తికోసం లేపలేదు. నేను ఒకనాడు కలతనిద్రలో ఉండగా "వదినె నిద్రపోతున్నది, ఎందుకర్రా అంత బిగ్గరిగా అరుస్తారు!" అని అత ననటం విన్నాను. నేను కలలో కన్న దివ్యపురుషుడు కేవలం

మిథ్య కాదేమో ననే నమ్మకం కలిగించాడు సత్యం. అతను కాకపోతే నా కిక ఈ ప్రపంచంలో భర్త యెవరు ?

"నీ ఉత్తరం అందింది. నేను లేచిపోయినందుకు తిట్టనివాడివి ను వ్వొక్కడివే. నేనుకూడా ఇటువంటి పని చేసినందుకు నీ ఒకడికోసమే పశ్చాత్తాపపడుతున్నాను. కా నేం చేయను ?

"నేను ఐదు సంవత్సరాలపాటు స్వచ్ఛమైన పాతివ్రత్యం చేశాను, సత్యం. అత్తగారికీ, బావమరుదులకూ, భర్తకూ, ఆడబిడ్డలకూ ఒళ్ళు దాచుకోకుండా సేవచేశాను. న న్నెవ్వరూ ఒక్కదానికికూడా తప్పు పట్ట లేదు. నేను తప్పు పట్టించుకో ననీ అభిమానవతి ననీ అందరూ మెచ్చు కున్నారు. అంతకాలమూ నేను పరపురుషుణ్ణి చూడలేదు; స్మరించలేదు. కాని ఏమైంది ? నేను అపూర్వమైన పతివ్రత ననే విశ్వాసం మీ అన్న గారికి కలిగిందా ? నా కష్టసుఖాలు తమ కష్టసుఖా లనుకోక నన్ను త్యాగం చెయ్యడానికి నియమించారు ! నాకు కష్టపడటం చాతనవు నని కష్టమంతా నాకే విడిచిపెట్టారు. నాకు నలుగురితోపాటు సమత్వం యెందుకు లేక పోయిందీ ? కోడలిననా ? ఆదర్శప్రాయురా లైనందుకు ప్రతిఫలం ఏమీ లేదా ? — మెప్పుతప్ప !

"ఈ పాతివ్రత్యం నాకు అర్థంలేందిగా కనిపించసాగింది. నా భర్త తిన్న వి స్తర్లో తినడానికి కూర్చున్నా, ఆయన వచ్చినప్పుడు లేచి నిలబడ్డా, ఆయనకు కాళ్లు పిసికినా, ఆయన రమ్మన్నప్పుడు దగ్గిరగా వెళ్ళినా నా అంతరాత్మ తీవ్రంగా ఎదురుతిరుగసాగింది. అందరూ మెచ్చుకుంటా రనే ఆశకన్న నా అంతరాత్మను ఎదుర్కొలేని అవమానం జాస్తైంది.

"నీ అంతరాత్మ విడువకుండా నీ వెంటతగిలి 'సిగ్గుమాలిన పని చేస్తున్నావు ! నీకు సిగ్గూ శరమూ లేదు.' అంటుంటే నీ పద్ధతి మార్చుకో కుండా ఎంతకాలం ఉండగలవు, సత్యం ? లోకం నిన్ను మోసగించు తున్న దనీ, నీ భర్తతో నీవు పొందే అనుభవం అతి హేయమైన దనీ, నీ కోసం నీకళ్ళ యెదుటనే బాధపడుతున్న శేషాచలంతో నీవు రంకు

తనం చెయ్యటం యింతకంటె యెక్కువ పాపం కాదనీ నీ అంతరాత్మ నొక్కి చెబుతుంటే ఏం చేస్తావు ?

"ఆ మాటలు వినిపించుకోలేకపోతే నీకొక అంతరాత్మ ఉండి ఏం ప్రయోజనం ? అంతరాత్మలు పొరబాటు పడవని చెప్పను. అవికూడా మన అనుభవానికి అనుగుణ్యంగానే సంస్కారం పొందుతై. కాని తప్పో ఒప్పో అంతరాత్మను అనుసరించటంకన్న ఉత్తమమైన ఆదర్శం ఏమిటి చెప్పు ? అంతరాత్మకు విరుద్ధంగా వెళ్ళవలసిన సాంఘికాదర్శాలకు మనమంతా సిగ్గుపడరాదూ ? అంతరాత్మకు సూటిగా పోతున్న నేనా సిగ్గుపడవలసింది ? నన్ను తిట్టేవాళ్ళకు నేను ఎంత క్షేమాన్ని త్యాగం చేశానో తెలియదు సత్యం !

"మా నాన్న ఎంత స్వేచ్ఛాప్రియుడో నీకు తెలీదు. ఆయన ఉద్యోగం చేయటం ఇష్టంలేక మాడి చచ్చిపోయినాడు. ఆయన చావుబ్రదుకుల్లో ఉన్నప్పుడు వైద్యులు చూసి ఆహారంలేక జబ్బు చేసిం దన్నారు. మా నాయన పోయినతర్వాత నేను ఆ యింటిలో ఉండటం దుర్భరమై లేచి వచ్చేశాను. నాకు మీ వాళ్ళమీద కోపంలేదు. ఇతర అత్తగార్లు నా అత్త గారికంటె మంచివాళ్ళని నాకు నమ్మకంలేదు. నా భర్తకూడా ఇతర భర్తలకంటె హీనుడనుకోను. నన్నింత గౌరవంతో చూస్తున్న శేషాచలం, భార్యను యెట్లా చూసేవాడో నే నెరుగుదు. ఎవరికీ యిష్టంలేని యీ పని చేసి నేను పొందగలిందల్లా స్వేచ్ఛతప్ప యింకేమీలేదు. ఆ సంగతి తెలిస్తే, లోకం నన్ను కొంతవరకు క్షమిస్తుందేమో; ఏమంటే ఇప్పు డందరికీ ఆగ్రహం నేను సుఖపడిపోతున్నా ననే. స్వేచ్ఛ నాకు సుఖం కలిగించేమాట నిజమేకాని, స్వేచ్ఛ ఎవరికికావాలి? అంతగా కావలసినవా ళ్ళుంటే నా మాదిరిగానే స్వేచ్ఛకోసం త్యాగం చెయ్యకపోరు.

నీవు రాసిన అందమైన ఉత్తరానికి ఈ అసహ్యకరమైన సమాధానం రాశాను. నీకు అసహ్యం కగిలించటానికి కాదు. నీతో చెప్పుకోవటం నాకు సంతోషం. నే నిం కెవరితో చెప్పుకుంటాను ? —నీ వదినె—" ★